

**Specifiskā atbalsta mērķa 5.2.1.2.pasākuma
“Atkritumu pārstrādes veicināšana” izmaksu-
ieguvumu analīzes aizpildīšanas metodika**

Metodikas saturs

1.	Vispārīgā informācija	3
1.1.	Normatīvo aktu bāze izmaksu-ieguvumu analīzes izstrādei.....	3
1.2.	Izmaksu-ieguvumu analīzes būtība, mērķi un pamatprincipi.....	3
2.	Izmaksu-ieguvumu analīzes izstrāde un saturs	5
2.1.	Vispārīgā informācija	5
2.2.	Titullapa	6
2.3.	Darba lapas (DL).....	10
2.3.1.	DL Nr.1 “Projekta budžets”	10
2.3.2.	DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”	13
2.3.3.	DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”	14
2.3.4.	DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja”	14
2.3.5.	DL Nr.5 “Projekta iesniedzēja naudas plūsma”	15
2.3.6.	DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumu un zaudējumi”	15
2.3.7.	DL Nr.7 “Jūtīguma analīze investīciju naudas plūsmai”, DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei” un “DL Nr.9 “Jūtīguma analīze kapitāla naudas plūsmai””	17
2.4.	Aprēķinu lapas (AL)	21
2.4.1.	AL Nr.10 “Budžets kopā”	21
2.4.2.	AL Nr.9 “Alternatīvu analīze”	21
2.4.3.	AL Nr.10 “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins”	21
2.5.	Rezultātu lapa (RL).....	22
2.5.1.	RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma”	22
2.5.2.	RL Nr.14 “Kapitāla naudas plūsma projekta stimulējošās ietekmes novērtēšanai”	22
2.5.3.	RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsma”	22
2.5.3.	RL Nr.16 “Sociālekonomiskā analīze”	23
2.6.	Nr.17 “Projekta izmaksu un kritēriju kontroles lapa”	24
2.7.	Projekta iesnieguma veidlapas (PIV).....	25
2.7.1.	PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns”	25
2.7.2.	PIV 4.pielikums “Finanšu analīze”	25

1. Vispārīgā informācija

1.1. Normatīvo aktu bāze izmaksu-ieguvumu analīzes izstrādei

Izmaksu – ieguvumu analīze ir izstrādāta balstoties uz:

- a) Ministru kabineta 2014.gada 16.decembra noteikumiem Nr.784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā”;
- b) Eiropas Komisijas izstrādātajām vadlīnijām “Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014 – 2020” (pieejamas tīmekļvietnē: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf);
- c) Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013.gada 17.decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006;
- d) Komisijas 2014.gada 3.marta Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014, ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālo attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (turpmāk – Regula Nr.480/2014)
- e) Ministru kabineta 2016.gada 30.augusta noteikumiem Nr.588 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 5.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt dažāda veida atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju” 5.2.1.2.pasākuma “Atkritumu pārstrādes veicināšana” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi).

1.2. Izmaksu-ieguvumu analīzes būtība, mērķi un pamatprincipi

Izmaksu-ieguvumu analīze ir publiskā un privātā sektora investīciju projektu analīzes metode, kur projekta izmaksas un ieguvumi tiek aprēķināti naudas izteiksmē fiksētā laika periodā un tiek salīdzināta ieguvumu un izmaksu diskontētās naudas plūsmas. Izmaksu – ieguvumu analīze tiek izstrādāta vienam projektam, kurā tiek iestrādāti dati par projekta iesniedzēju, projekta finansējuma avotiem, projekta ieguldījumiem, projekta iznākuma rādītājiem un rezultātiem un sabiedrības ieguvumiem un zaudējumiem, kas tai rodas projekta īstenošanas rezultātā.

Izmaksu-ieguvumu analīzes mērķi:

- a) labākās iespējamās alternatīvas izvēle;
- b) izmaksu un finanšu resursu apzināšana projekta īstenošanai;
- c) projekta ietekme uz īstenošanas teritoriju un mērķa grupām apzināšana (ekonomiskie ieguvumi un izmaksas);
- d) projekta jutīguma un risku, to finansiālās un ekonomiskās ietekmes apzināšana.

Izmaksu-ieguvumu analīzes pamatprincipi:

- a) projektiem, kam jāizstrādā izmaksu-ieguvumu analīze, jābūt ar pozitīvu ekonomisko atdevi un jāveicina Eiropas Savienības (turpmāk – ES) reģionālās politikas mērķu sasniegšana;
- b) projektiem ir jānodrošina finanšu ilgtspēja (projekta finansiālā noturība) un stimulējošā ietekme pēc ES līdzfinansējuma saņemšanas;
- c) projektiem ir jāpamato ES līdzfinansējuma nepieciešamība;
- d) jāaprēķina projekta investīciju finansiālais ienesīgums un kapitāla finansiālais ienesīgums;
- e) izmaksu-ieguvumu analīzē izmantojamā projekta alternatīvu finanšu analīzes veikšanas metode ir papildus izmaksu metode, kas salīdzina dažādu projekta ieviešanas alternatīvu naudas plūsmas;
- f) projekta finanšu un ekonomiskajā analīzē izmanto diskontētās naudas plūsmas metodi.

2. Izmaksu-ieguvumu analīzes izstrāde un saturs

2.1. Vispārīgā informācija

Šī izmaksu-ieguvumu analīze ir sagatavota konkrēti specifiskā atbalsta mērķa pasākumam 5.2.1.2., ņemot vērā tā mērķi, specifiku, plānotās darbības, izmaksu veidus un tml., lai padarītu izmaksu-ieguvumu analīzi pēc iespējas ērtāku un vieglāk aizpildāmu 5.2.1.2. pasākuma projektu iesniedzējiem.

Izmaksu – ieguvumu analīzē aprēķini tiek veikti veselos skaitļos un tās galvenais mērķis ir konstatēt, vai plānotie ieņēmumi (ieskaitot projekta atlikušo vērtību, kas tiek norādīta darba lapā “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu””) no īstenotajām projekta aktivitātēm pārsniedz projekta aktivitāšu uzturēšanas izdevumus.

Izmaksu-ieguvumu analīze sastāv no 20 MS Excel izklājlappām, no kurām:

- viena lapa ir titullapa ar informatīvu saturu;
- deviņas darba lapas (DL) (t.i., “DL Nr.1 Projekta budžets”, “DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta””, “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu””, “DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja””, “DL Nr.5 “Projekta iesniedzēja naudas plūsma””, “DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi””, “DL Nr.7 “Jūtīguma analīze investīciju naudas plūsmai”” un “DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei””, “DL Nr.9 “Jūtīguma analīze kapitāla naudas plūsmai””), kuras jāaizpilda projekta iesniedzējam;
- trīs aprēķinu lapas (AL) (t.i., “AL Nr.10 “Budžets kopā””, “AL Nr.11 “Alternatīvu analīze””, “AL Nr.12. “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins””), kurās dati ģenerējas no darba lapās ievadītajiem datiem;
- četras rezultātu lapas (RL) (t.i., “RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma””, “RL Nr.14 “Kapitāla naudas plūsma projekta stimulējošās ietekmes novērtēšanai””, “RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsma”” un “RL Nr.16 “Sociālekonomiskā analīze””), kurās tiek atspoguļoti galvenie rezultāti. Lapā “RL Nr.14 “Kapitāla naudas plūsma projekta stimulējošās ietekmes novērtēšanai” projekta iesniedzējam jāievada dati;
- viena kontroles lapa (t.i., “Nr.17 “Projekta izmaksu un kritēriju kontroles lapa””), kurā projekta iesniedzējs var pārbaudīt kā tiek izpildīti atsevišķi atlases vērtēšanas kritēriji un MK noteikumos noteiktie ierobežojumi;
- pārējās četras lapas (t.i., “PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns””, “PIV 4.pielikums “Finanšu analīze””) satur informāciju, kuru projekta iesniedzējs var aizpildīt un kopēt uz projekta iesniegumu;
- paskaidrojumu lapā projektu iesniedzējs sniedz detalizētāku informāciju par veiktajiem aprēķiniem.

Aizpildot izmaksu-ieguvumu analīzi, uzmanība ir jāpievērš tajā veiktajiem apzīmējumiem:

	Norāda uz lapām, kurās ir jāpilda dati
	Norāda uz šūnām, kurās dati jāievada projekta iesniedzējam
	Norāda uz šūnām, kurās dati tiek aprēķināti automātiski

Izmaksu – ieguvumu analīzē dati ir jāvada tikai titullapā, deviņās darba lapās un vienā rezultātu lapā!

2.2. Titullapa

Titullapa sastāv no trīs daļām: “Dati par projektu”, “Informācija par aprēķinu procesu” un “Izmaksu – ieguvumu analīzes saturs”.

1) “Dati par projektu”:

Izklājlapas pozīcijas nosaukums	Aizpildīšanas nosacījumi
Specifiskā atbalsta mērķa pasākuma nosaukums un Nr.	Šajā rindā ir norādīts specifiskā atbalsta mērķa pasākuma nosaukums un Nr.
1.1. Projekta iesniedzējs:	Norāda projekta iesniedzēja veidu atbilstoši MK noteikumu 12.punktam, t.i., kapitālsabiedrība, pašvaldība, pašvaldības iestāde
1.2. Projekta iesniedzēja nosaukums:	Norāda projekta iesniedzēja nosaukumu
1.3. Projekta nosaukums:	Norāda projekta nosaukumu
1.4. Projekta iesniegšanas laiks:	Norāda datumu, kurā tiek plānots iesniegt projekta iesniegumu (atlasē kartas projektu iesniegumu iesniegšanas beigu termiņu)
1.5. Projekta sākuma laiks:	Norāda datumu, kurā potenciāli tiek plānots noslēgt līgumu par projekta īstenošanu (~ 3 mēneši pēc projekta iesnieguma iesniegšanas)
1.6. Projekta noslēguma laiks:	Norāda datumu, kurā plāno pabeigt ieviest projektu. Atbilstoši MK noteikumu 33.punktam, projekta īstenošanas laiks nevar pārsniegt četrus gadus no dienas, kad noslēgts līgums vai vienošanās par projekta īstenošanu, vienlaikus tas nevar pārsniegt šīs klājlapas 1.7.punktā norādīto datumu
1.7. Projekta maksimālais īstenošanas laiks:	Šajā rindā ir norādīts maksimālais projekta īstenošanas laiks atbilstoši MK noteikumu 33.punktam
1.8. Pamatlīdzekļu nodošana ekspluatācijā gads:	Norāda gadu, kad ir plānots nodot ekspluatācijā projekta ietvaros radītos/uzlabotos ilgtermiņa ieguldījumus (pamatlīdzekļus)
1.9. Projekta pārskata periods:	Šajā rindā ir norādīts pārskata perioda ilgums, par kuru ir jāaizpilda izmaksu-ieguvumu analīze, un kas atbilst šīs metodikas 1.1.sadaļas c) apakšpunktā minētās Regulas nosacījumiem
1.10. Vai projektu līdzfinansēs ar kredītu?	Norāda, vai projekta finansēšanai tiks ņemts aizņēmums kredītiestādē. Ja tiek sniegta atbilde “Nē”, tad uz jautājumiem Nr.1.11. – 1.13.atbildes netiek sniegtas un rindas tiek atstātas tukšas.
1.11. Ja uz 1.10.jautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu norādīt kredīta apjomu, EUR:	Norāda projekta finansēšanai plānoto kredīta apjomu EUR
1.12. Ja uz 1.10.jautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu, norādīt kredīta atmaksas termiņu, gados:	Norāda projekta finansēšanai plānota kredīta atmaksas termiņu gados

1.13. Ja uz 1.10.jautājumu atbildējāt "Jā", lūdzu, norādiet kredīta procentus, %:	Norādīta projekta finansēšanai plānotā kredīta procentu kopējais apmērs %
1.14. Projekta veids *tiek atspoguļots pēc 2.dl. un 3. dl aizpildīšanas*:	Šajā rindā ģenerējas dati, vai projekts ir ieņēmumu gūstošs vai ieņēmumu negūstošs, pēc datu ievadīšanas otrajā un trešajā izmaksu-ieguvumu analīzes darba lapās
1.15. Lūdzu norādiet, vai atbalsts ir nepieciešams sākotnējiem ieguldījumiem	Norāda, vai atbalsts nepieciešams sākotnējiem ieguldījumiem atbilstoši MK noteikumu 42.punktam un 43.punktam vai jaunas iekārtas izveidei
1.16. Ja uz 1.15.jautājumu atbildējāt "Jā", lūdzu norādiet atbalsta veidu:	Norāda sākotnējo ieguldījumu veidu, t.i., vai tie būs sākotnējie ieguldījumi būtiskām pārmaiņām ražošanas procesā atbilstoši MK noteikumu 42.punktam vai esoša uzņēmuma produkcijas dažādošanai atbilstoši MK noteikumu 43.punktam, vai jaunas iekārtas izveidei.
1.17. Lūdzu norādiet reālo finansiālo diskonta likmi atbilstoši FM mājas lapā publicētajiem aktuālajiem datiem:	Norāda aktuālo reālo finansiālo diskonta likmi, kas publicēta Finanšu ministrijas mājas lapā http://fm.gov.lv/lv/sadalas/ppp/tiesibu_akti/makroekon_omiskie_pienemumi_un_prognozes/ attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektiem
1.18. Lūdzu norādiet reālo sociālo diskonta likmi atbilstoši FM mājas lapā publicētajiem aktuālajiem datiem:	Norāda aktuālo reālo sociālo diskonta likmi, kas publicēta Finanšu ministrijas mājas lapā http://fm.gov.lv/lv/sadalas/ppp/tiesibu_akti/makroekon_omiskie_pienemumi_un_prognozes/ attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektiem
1.19. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja peļņu, kas paredzēta novirzīt uzņēmuma attīstībai, vai zaudējumu par gadu pirms projekta sākšanas, EUR	Norāda projekta iesniedzēja atkritumu apsaimniekošanas nesadalītās peļņas vai zaudējumu apmēru euro uz 2016.gada 31.decembri, kas norādīta projekta iesniedzēja bilancē par 2016.gadu, un kas paredzēta novirzīt uzņēmuma attīstībai. Ja projekta iesniedzējs nestāda bilanci par 2016.gadu, tad šo rindu neaizpilda.
1.20. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja atkritumu apsaimniekošanas naudas līdzekļu atlikumu, kas norādīts projekta iesniedzēja grāmatvedībā, uz projekta īstenošanas gada sākumu, EUR	Norāda projekta iesniedzēja "atkritumu apsaimniekošanas" grāmatvedībā aprēķināto naudas līdzekļu atlikuma apmēru EUR uz 2017.gada 1.janvāri. Ja projekta iesniedzējam šādi naudas līdzekļi nav pieejami, tad šo rindu neaizpilda.
1.21. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja debitoru parāda īpatsvaru gadā, %	Šajā rindā plānoto debitoru parādu īpatsvaru procentuāli attiecībā pret apgrozījumu pēc projekta ieviešanas
1.22. Lūdzu norādiet, vai esiet PVN maksātājs	Norāda, vai projekta iesniedzējs ir vai nav reģistrējies kā ar PVN apliekamā persona Valsts ieņēmumu dienestā
1.23. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja īpašumā esošo pamatlīdzekļu, kas ir ar	Norāda projekta iesniedzēja īpašumā esošo pamatlīdzekļu, kas ir ar modernizējamo darbību saistītie aktīvi, kopējo amortizācijas vērtību iepriekšējo

<p>modernizējamo darbību saistītie aktīvi, amortizāciju iepriekšējo triju finanšu gadu laikā, euro (ja 1.16.jautājumā norādīts, ka ieguldījumi tiks veikti būtiskām pārmaiņām ražošanas procesā)</p>	<p>triju finanšu gadu laikā, piemēram, projektu plānots sākt īstenot 2017.gadā, tad šajā rindā norāda pamatlīdzekļu amortizējamo vērtību par periodu 2014. – 2016.gads.</p> <p>Izvērtējot ar modernizējamo darbību saistīto aktīvu iepriekšējo triju finanšu gadu amortizācijas apmērus, tiek pārbaudītas attiecīgo pamatlīdzekļu uzskaites kartītes (kartītes pievieno pēc sadarbības iestādes pieprasījuma, sākotnēji projekta izvērtēšanai nepieciešamo informāciju sniedzot izziņas veidā).</p> <p>Piemēram, iekārtas, kuras aizstās ražošanas būtisku pārmaiņu procesā, amortizācijas izmaksas bija attiecīgi 2014.gadā – 40 000 EUR, 2015.gadā – 35 000 EUR, 2016.gadā – 30 000 EUR, tad attiecīgi sākotnējo ieguldījumu izmaksām, kas saistītas ar projekta iesniedzēja ražošanas procesa būtiskām pārmaiņām ir jābūt lielākām par 105 000 EUR.</p>
<p>1.24. Lūdzu norādīt projekta iesniedzēja īpašumā esošo atkārtoti izmantoto aktīvu uzskaites vērtību, kas reģistrēta iepriekšējā finanšu gadā pirms darbu uzsākšanas, euro (ja 1.16.jautājumā norādīts, ka ieguldījumi tiks veikti esoša uzņēmuma produkcijas dažādošanai)</p>	<p>Norāda projekta iesniedzēja īpašumā esošo atkārtoti izmantoto aktīvu uzskaites vērtību, kas reģistrēta iepriekšējā finanšu gadā, piemēram, projektu plānots sākt īstenot 2017.gadā, tad šajā rindā norāda atkārtoti izmantoto aktīvu vērtību 2016.gadā.</p> <p>Izvērtējot jauno aktīvu vērtības pārsniegumu par atkārtoti izmantojamo aktīvu uzskaites vērtību, tiek pārbaudītas attiecīgo pamatlīdzekļu uzskaites kartītes par iepriekšējo fiskālo gadu pirms ieguldījumu projekta īstenošanas uzsākšanas (kartītes pievieno pēc sadarbības iestādes pieprasījuma, sākotnēji projekta izvērtēšanai nepieciešamo informāciju sniedzot izziņas veidā).</p> <p>Piemēram, ieguldījumu projekta īstenošanas uzsākšanas datums būs 2017.gada 15.septembrī, tad attiecīgi pārbauda pamatlīdzekļu uzskaites kartītes par 2016.gadu, kur bilances vērtība ražošanas ēkai bija 45 000 EUR, tad attiecīgi sākotnējo ieguldījumu izmaksām, kas saistītas ar projekta iesniedzēja produkcijas dažādošanu ar jauniem produktiem jābūt lielākām par 135 000 EUR. Iespējams, kad atkārtoti tiks izmantota tikai daļa no ēkas, kurā atrodas ieguldījumu rezultātā izveidotie aktīvi, tad attiecināma ir atbilstošā ēkas daļa. Iespējams arī variants, kad tiek izmantotas atsevišķas jau esošas iekārtas, kas saistītas ar ieguldījumu rezultātā iegādāto iekārtu un ir saistītas ar ražošanas procesu.</p>
<p>1.25. Lūdzu norādīt proporciju iekārtā pārstrādāto Latvijas Republikā radīto atkritumu daudzumam, kas norādīta projekta iesniegumā</p>	<p>Norāda proporciju iekārtā pārstrādāto Latvijas Republikā radīto atkritumu daudzumam, kas norādīta projekta iesniegumā, piemēram, ja tiek pārstrādāti tikai Latvijas Republikā radīti atkritumi, tad šajā rindā norāda 100%</p>

1.26. Lai sniegtu projekta 1.23.kritērija vērtējumu attiecībā uz projekta stimulējošo ietekmi, lūdzu, sniedziet šādu informāciju:	Atbilstoši projekta vērtēšanas 1.23.kritērijam, projekta iesniedzējam ir jāpierāda projekta stimulējošā ietekme, t.i., jāpierāda, ka ieguldījumi bez KF atbalsta netiktu veikti. Tādēļ projekta iesniedzējam ir nepieciešams sniegt informāciju par projekta aktivitāšu finansēšanu, ja tas nesaņemtu KF līdzfinansējumu, t.i., kādā veidā projekts kopumā tiktu finansēts.
a) vai projekta iesniedzējs projektu līdzfinansēs ar kredītu, lai īstenoto projektu pilnā apmērā bez KF atbalsta?	Norāda, vai situācijā, ja projekta īstenotājam būtu jāievieš projekta aktivitātes pilnībā ar saviem finanšu resursiem, projekta aktivitāšu līdzfinansēšanā būtu nepieciešams aizņēmums.
b) ja uz 1.26.jautājuma a) apakšjautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu norādiet kredīta apjomu, EUR:	Norāda projekta finansēšanai nepieciešamo kredīta apjomu EUR
c) ja uz 1.26.jautājuma a) apakšjautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu norādiet plānoto saņemamo kredīta apjomu katrā projekta īstenošanas gadā:	Norāda projekta finansēšanai nepieciešamā kredīta apjomu, ko projekta īstenotājs saņems attiecīgajā projekta īstenošanas gadā. Ja aizņēmumu saņems vienā maksājumā, tad norāda visu kredīta apjomu gadā, kad tiks saņemts aizņēmums
d) ja uz 1.26.jautājuma a) apakšjautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu, norādiet kredīta atmaksas termiņu, gados:	Norāda projekta finansēšanai nepieciešamā kredīta atmaksas termiņu gados
1.27. Pašvaldības ilgtermiņa saistības, EUR (minēto sadaļu nepieciešams aizpildīt, ja projekta iesniedzējs ir pašvaldība vai pašvaldības iestāde un projekta līdzfinansēšanai tiks ņemts kredīts)	Norāda informāciju par pašvaldības ieņēmumiem, paredzētajiem kredīta maksājumiem un galvojuma apmēriem attiecīgajā gadā. Nepieciešamības gadījumā var ievietot papildus vai dzēst nevajadzīgās rindas. Ja projekta iesniedzējs ir kapitālsabiedrība vai publiska privāta kapitālsabiedrība, tad šī sadaļa netiek aizpildīta

- 2) "Informācija par aprēķinu procesu" – sniedz vispārīgu informāciju jeb skaidrojumus par izmaksu-ieguvumu analīzes aprēķinu procesu;
- 3) "Izmaksu-ieguvumu analīzes saturs" – norāda informāciju, kuras izklājlapas projekta iesniedzējam ir jāaizpilda. Projekta iesniedzējam obligāti ir jāaizpilda deviņas darba lapas un viena rezultātu lapa.

2.3. Darba lapas (DL)

Izmaksu-ieguvumu analīzē kopumā ir septiņas darba lapas, kuru šūnās, kas ir apzīmētas

, ir jāievada dati, un šūnās, kas nav iekrāsotas, nav jāievada dati.

2.3.1. DL Nr.1 “Projekta budžets”

Projekta budžetam ir septiņas galvenās budžeta pozīcijas, kas ir definētas atbilstoši MK noteikumu 3.sadaļā “Atbalstāmās un neatbalstāmās darbības, attiecināmās un neattiecināmās izmaksas” noteiktajām izmaksām (detalizētāk skatīt MK noteikumu 21. – 31.punktu). Papildus katra budžeta pozīcija tiek iedalīta divās izmaksu grupās: projekta attiecināmajās izmaksas un projekta neattiecināmajās izmaksās. Projekta izmaksas tiek ievadītas bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN), ja projekta iesniedzējs ir reģistrējies kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona Valsts ieņēmumu dienestā. Šajā gadījumā PVN nav iekļaujams projekta attiecināmajās izmaksās un ir jānorāda budžeta septītajā pozīcijā “PVN” neattiecināmo izmaksu sadaļā. Savukārt, ja atbilstoši MK noteikumu 26.punktam projekta attiecināmajām izmaksām pievienotās vērtības nodokļa izmaksas ir attiecināmas, tad to iekļauj attiecīgajās budžeta pozīcijās. No projekta attiecināmajām izmaksām tiek aprēķināts Kohēzijas fonda finansējums (turpmāk – KF), kas nepārsniedz 35% no kopējām attiecināmajām izmaksām atbilstoši MK noteikumu 45.punktam. Maksimālo KF līdzfinansējumu 35% apmērā var saņemt, ja projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir līdzvērtīgas projekta neto ieņēmumiem, kuros ir iekļauta projekta atlikusī vērtība (skatīt izmaksu – ieguvumu analīzes 19.klājlapu “PIV 4.Pielikums: I. Finanšu analīze”).

Projekta iesniedzēja finansējums veidojas no projekta kopējo neattiecināmo izmaksu un pārējo projekta attiecināmo izmaksu, kuru vērtības pārsniedz atbalstāmo apmēru atbilstoši MK noteikumiem, kopsūmas.

Budžeta pozīcijas nosaukums	Ievadāmo datu apraksts	
	Attiecināmās izmaksas	Neattiecināmās izmaksas
Būvprojekta izstrādes izmaksas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas	Norāda būvdarbu izmaksas un būvprojektēšanas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas līdz 10% no būvdarbu līguma summas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā, t.i., norāda šīs pozīcijas izmaksu <u>pārsnieguma daļu virs 10%</u> no būvdarbu līguma summas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās
Būvdarbu izmaksas	Norāda būvdarbu izmaksas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās	Nav jānorāda.
Tehnoloģisko iekārtu iegādes, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas	Norāda tehnoloģisko iekārtu iegādes, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas <u>proporciju atbilstoši Latvijas Republikā radīto atkritumu pārstrādes daudzumam</u> . Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā, t.i., <u>izmaksas proporciju atbilstoši ārpus Latvijas Republikas radīto atkritumu pārstrādes daudzumam</u> . Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās
Traktortehnikas iegādes izmaksas	Norāda traktortehnikas iegādes izmaksas līdz 10% no projekta attiecināmajām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā, t.i., norāda šīs pozīcijas izmaksu <u>pārsnieguma daļu virs 10%</u> no projekta attiecināmajām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās
Izmaksas, kas šo noteikumu 27.punktā nav noteiktas kā attiecināmas	Nav jānorāda.	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā

Projekta iesnieguma sagatavošanas izmaksas	Nav jānorāda.	Norāda projekta iesniegumu pamatojošās dokumentācijas (piem., tehniski ekonomiskā pamatojuma un izmaksu–ieguvumu analīzes izstrādes un ar tām saistītās aktualizācijas), kā arī ietekmes uz vidi novērtējumu saistītās izmaksas, aprēķinot tās faktiskajās cenās. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Izmaksas, kas radušās uz darba līguma pamata	Nav jānorāda.	Norāda izmaksas, kas radušās uz darba līguma pamata. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Iekārtu iegādes, kas atkritumu pārstrādes procesā radīto gāzi pārveido siltumenerģijā un elektroenerģijā, izmaksas	Nav jānorāda.	Norāda projekta sekmīgai īstenošanai nepieciešamo iekārtu iegādes, kas atkritumu pārstrādes procesā radīto gāzi pārveido siltumenerģijā un elektroenerģijā, izmaksas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Neparedzētie izdevumi	Norāda izdevumus, kurus varēs izmantot tikai ar projektu īstenošanu saistīto attiecināmo izmaksu segšanai, un <u>nepārsniedz</u> piecus procentus no projekta kopējām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās	Norāda izdevumus, kurus varēs izmantot tikai ar projektu īstenošanu saistīto attiecināmo izmaksu segšanai, un <u>pārsniedz</u> piecus procentus no projekta kopējām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās
PVN	Nav jānorāda.	Norāda PVN, ja tas tiek atgūts atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu jomā
KF finansējums, EUR (pa gadiem)	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.
Projekta iesniedzēja finansējums, EUR (pa gadiem)	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.

Budžeta pozīciju Nr.1.,Nr. 3., Nr.4., Nr.9.. izmaksu ierobežojumu kontrolei ir iestrādāta kritēriju izpilde izklājlapā “17. Kontroles lapa”, kurā ir iestrādāti MK noteikumu ierobežojumi attiecībā uz projekta attiecināmajām izmaksām. Ja kādā no kritēriju pozīcijām ir “Kritērijs neizpildās”, tad nepieciešams koriģēt budžeta pozīciju attiecināmās izmaksas,

tās vai nu samazinot un vienlaikus samazinot projekta kopējās izmaksas, vai arī pārdalot uz neattiecināmajām izmaksām un nemainot projekta kopējās izmaksas. Tādējādi izpildot projekta iesnieguma attiecīgos vērtēšanas kritērijus.

2.3.2. DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”

Izklājlapa “Darba lapa Nr. 2. Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta” norāda naudas plūsmu situācijā **bez** projekta. Projekta iesniedzējs aizpilda tās rindas, kurās rodas vai nu ieņēmumi, vai izdevumi.

Izklājlapa “Darba lapa Nr.2. Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta” ir sadalīta piecās daļās: “Ieņēmumi”, “Izdevumi”, “Neto naudas plūsma”, “Esošo pamatlīdzekļu vērtība” un “Esošo pamatlīdzekļu nolietojums”. Daļā “Ieņēmumi” projekta iesniedzējs norāda plānotos ieņēmumus dalot tos atsevišķi pa atkritumu pārstrādes rezultātā saražoto galaproduktu vai izejvielu veidiem, norādot to pārdošanas apjomu un cenu. Kopējie ieņēmumi gan pa atkritumu grupām atsevišķi, gan visi kopā ģenerējas automātiski. Situācijā, ja ir dažāda pārdošanas cena pircējiem, tad norāda vidējo pārdošanas cenu. Rindā “Citi ieņēmumi” norāda projekta iesniedzēja citus ieņēmumus, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu. Ieņēmumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļā “Izdevumi” projekts iesniedzējs norāda izdevumus par šādām pozīcijām: izejvielu materiālu iegādes izmaksas, tehniskā (ražošanas procesā iesaistītā) personāla atalgojums, pārējās ražošanas izmaksas un administratīvās izmaksas. Izdevumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļu “Neto naudas plūsma” projekta iesniedzējs neaizpilda, tajā automātiski ģenerējas iznākums: ja ir pozitīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu pārpalikums (peļņa) atkritumu apsaimniekošanas jomā; savukārt, ja ir negatīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu iztrūkums (zaudējumi) atkritumu apsaimniekošanas jomā, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļā “Esošo pamatlīdzekļu vērtība” projekta iesniedzējs aizpilda tikai kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kurā norāda pamatlīdzekļu kopējo vērtību pa pamatlīdzekļu grupām, kas norādīta bilancē uz 2016.gada 1.janvāri. Pārējās kolonnās, sākot ar 2017.gadu, dati ģenerējas automātiski, ņemot vērā, ievadītos datus daļā “Esošo pamatlīdzekļu nolietojums”.

Daļā “Esošo pamatlīdzekļu nolietojums” projekta iesniedzējs aizpilda tikai kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kurā norāda pamatlīdzekļu nolietojumu pa pamatlīdzekļu grupām, kas aprēķināts par 2016.gadu. Pārējās kolonnās, sākot ar 2017. gadu, dati ģenerējas automātiski.

2.3.3. DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”

Izklājlapā “Darba lapa Nr. 3. Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu” norāda naudas plūsmu situācijā ar projektu. Projekta iesniedzējs aizpilda tās rindas, kurās rodas vai nu ieņēmumi, vai izdevumi.

Izklājlapa “Darba lapa Nr.3. Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu” ir sadalīta sešās daļās: “Ieņēmumi”, “Izdevumi”, “Projekta investīcijas”, “Projekta atlikusī vērtība”, “Neto naudas plūsma”, “Investīciju izmaksu nolietojuma aprēķins”.

Daļā “Ieņēmumi” rindās bez tonējuma dati pārnesas automātiski no izklājlapas “Darba lapa Nr. 2. Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”, savukārt rindās ar oranžo tonējumu dati ir jāievada. Rindā “Citi ieņēmumi” norāda projekta iesniedzēja citus ieņēmumus, kas saistīti ar atkritumu pārstrādi.

Daļā “Izdevumi” projekts iesniedzējs norāda izdevumus par šādām pozīcijām: izejvielu materiālu iegādes izmaksas, tehniskā (ražošanas procesā iesaistītā) personāla atalgojums, pārējās ražošanas izmaksas un administratīvās izmaksas. Izmaksu pozīciju kopsummas un projekta ietvaros radīto pamatlīdzekļu nolietojums un projekta iesniedzēja īpašumā esošo pamatlīdzekļu nolietojums ģenerējas automātiski. Izdevumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļā “Projekta investīcijas” dati par projekta investīcijām ģenerējas automātiski no izklājlapas “Darba lapa Nr.1 Projekta budžets”.

Daļā “Projekta atlikusī vērtība” investīciju atlikušo vērtību norāda naudas plūsmas pēdējā gada ieņēmumu daļā (4.1.budžeta pozīcijā), ja projekta īstenošanas laikā iegādāto vai radīto aktīvu ekonomiski derīgais izmantošanas periods pārsniedz projekta dzīves ciklu (25 gadus). Investīciju atlikusī vērtība projekta dzīves cikla pēdējā gadā ģenerējas automātiski, aprēķinot projekta investīciju atlikušo vērtību projekta dzīves cikla pēdējā gadā daļā “Investīciju izmaksu nolietojuma aprēķins”.

Daļu “Neto naudas plūsma” projekta iesniedzējs neaizpilda, tajā automātiski ģenerējas iznākums: ja ir pozitīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu pārpalikums (peļņa) atkritumu apsaimniekošanas jomā; savukārt, ja ir negatīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu iztrūkums (zaudējumi) atkritumu apsaimniekošanas jomā, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļā “Investīciju izmaksu nolietojuma aprēķins” projekta iesniedzējs aizpilda tikai rindu “Nolietojums gadā”, kurā norāda pamatlīdzekļu nolietojuma apmēru procentos gadā katrai pamatlīdzekļu grupai. Projekta ietvaros radīto pamatlīdzekļu grupas sākotnējā vērtība automātiski ģenerējas no izklājlapā “Darba lapa Nr.1 Projekta budžets” ievadītajiem datiem. Pārējās kolonnās, dati ģenerējas automātiski, ņemot vērā, ievadītos datus.

2.3.4. DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja”

Izklājlapā “Darba lapa Nr.4 Finansiālā ilgtspēja” atspoguļo nepieciešamos projekta finanšu avotus un plānotās izmaksas katrā gadā.

Pozīcijā “1.2. Aizņēmuma pamatsummas saņemšana” norāda projekta finansēšanai nepieciešamā aizņēmuma pamatsummu pa gadiem, nepārsniedzot izklājlapas “Titullapā” uz 1.11.jautājumā norādītā aizņēmuma apmēru. Pozīcijā “1.3. Projekta iesniedzēja finansējums” norāda projekta iesniedzēja pašu līdzekļus, pašvaldības finansējumu kā projekta finansējumu pa gadiem, kas ģenerējas no izklājlapas Nr.18 “PIV 2.pielikums”. Šajā pozīcijā arī norāda pašvaldības kredītu, kas tiek nodrošināts kā projekta finansējumu, ja projekta iesniedzējs nav pati pašvaldība.

Pozīcijā “2.4. Aizņēmuma pamatsummas atmaksa” un “2.5. Aizņēmuma procentu atmaksa”, ja izklājlapā “Titullapa uz 1.10.jautājumu ir sniegta atbilde “Jā”, norāda projekta finansēšanai saņemtā aizņēmuma pamatsummas un tā procentu maksājumus atmaksu pa gadiem. Minētie dati ģenerējas. Savukārt pozīcijā “2.3. Finansēšanas izmaksas” projekta īstenotājam jāatspoguļo ar projekta finansējuma saņemšanu saistītās citas izmaksas.

2.3.5. DL Nr.5 “Projekta iesniedzēja naudas plūsma”

Izklājlapā “Darba lapa Nr.5 Projekta iesniedzēja naudas plūsma” tiek ģenerēta projekta iesniedzēja naudas plūsma projekta dzīves cikla laikā. Šajos aprēķinos sastādot naudas plūsmu tiek ņemta vērā iepriekšējā gadā gūtā nesadalītā peļņa, kas tiek novirzīta uzņēmuma attīstībai, vai zaudējums, debitoru īpatsvars, projekta investīcijas un tām nepieciešamais papildus finansējums. Šajā izklājlapā dati automātiski ģenerējas, izņemot rindā “Citi ieņēmumi”. Tajā projekta iesniedzējs norāda ieņēmumus, kas nav saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu, bet kurus iegulda atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanā. Rindā “Nākamo periodu ieņēmumi” ģenerējas dati - ieņēmumi, kas uzskatāmi kā saņemtās finanšu palīdzības vai citā veidā saņemtā finansiālā atbalsta summa atbilstoši 2015.gada 22.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi".

2.3.6. DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumu un zaudējumi”

Izstrādājot projekta sociālekonomisko naudas plūsmu un aprēķinot sociālekonomiskās atdeves rādītājus izklājlapā “Darba lapa Nr.6 Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi”, iekļauj gan sociālekonomiskās izmaksas un ieguvumus, gan finanšu izmaksas un ieguvumus. Sociālekonomiskie ieguvumi un izmaksas ir projekta dzīves ciklā plānotie ieguvumi un izmaksas (zaudējumi) projekta iesniedzējam, netiešajiem labuma saņēmējiem un sabiedrībai kopumā, kas novērtēti naudas izteiksmē, un kas radušies īstenoto projekta aktivitāšu rezultātā. Šobrīd Latvijā nav izstrādātas vienotas metodikas, kurā būtu minēti piemēri un kā šos ieguvumus/zaudējumus aprēķināt. Tāpēc šajā metodikā ir minēti piemēri, bet nav sniegti to aprēķini. Līdz ar to projekta iesniedzējs šos aprēķinus veic pēc saviem ieskatiem, detalizēti aprakstot tos.

Tabulā norādīti daži sociālekonomisko ieguvumu piemēri:

Ieguvumi	Apraksts	Ietekmes rādītājs
Samazināts veselības un vides apdraudējums	Veicot atkritumu pārstrādi, samazinās gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums.	Līdzekļu ietaupījums vides piesārņojuma samazināšanai.

Ieguvumi	Apraksts	Ietekmes rādītājs
Samazināts atkritumu poligonu platības / izmaksas	Pārstrādājot atkritumus, samazinās poligonu uzturēšanas izmaksas	Līdzekļu ietaupījums, samazināto poligonu platību uzturēšanai un apsaimniekošanai, ietaupītās cilvēkresursu izmaksas atkritumu šķirošanai vai sagatavošanai apglabāšanai.
Samazināta vizuālā nepievilcība, skaņa un smaka	Veicot atkritumu pārstrādi, samazinās gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums no atkritumiem, kas netiek savākti.	Līdzekļu ietaupījums vides piesārņojuma samazināšanai.
SEG emisiju samazinājums	Veicot atkritumu pārstrādi, samazinās CO ₂ , CH ₄ piesārņojums.	Līdzekļu ietaupījums vides piesārņojuma samazināšanai.

Tabulā norādīti daži sociālekonomisko zaudējumu piemēri:

Zaudējumi	Apraksts	Ietekmes rādītājs
Zemes zaudēto iespēju izmaksas	Izveidojot pārstrādes iekārtas, ir nepieciešama papildus zeme, kas nav projekta īstenotāja īpašumā	Nepieciešamās zemes novērtējums naudas izteiksmē. Piemēram, to var aprēķināt, reizinot nepieciešamās zemes platību pārstrādes iekārtas izveidei ar zemes vidējo kadastrālo cenu.
Trokšņu līmeņa palielināšanās un ar būvniecības procesa norisi saistītie zaudējumi projekta ieviešanas laikā vietējiem iedzīvotājiem	Būvdarbu norises ietekmē paredzami papildus transporta ierobežojumi, trokšņu līmeņa paaugstināšanās, atsevišķu teritoriju norobežošana un izslēgšana uz laiku no platības, kas izmantojama rekreācijai. Līdz ar to radīsies dažādas neērtības vietējiem iedzīvotājiem – ierobežota piekļuve atsev.objektiem, papildus troksnis utml., kas nozīmē, ka uz laiku pasliktināsies dzīvojamās vides kvalitāte.	Vietējo iedzīvotāju neapmierinātība ar dzīvojamās vides kvalitāti būvniecības laikā, kas izteikta naudas izteiksmē kā papildus izdevumi veselības veicināšanai.

Šīs izklājlapas 3.sadaļā “Fiskālās korekcijas” aprēķina fiskālās korekcijas, kas ir tiešo un netiešo nodokļu kā arī subsīdiju ietekmes iekļaušana naudas plūsmā. Fiskālās korekcijas netiešajiem nodokļiem nav jāveic gadījumos, kad finanšu analīzes ietvaros (darbības izmaksu aprēķinā) nav ņemti vērā netiešie nodokļi. Sociālekonomiskajā analīzē nav jāiekļauj arī tīrie pārveduma maksājumi (piemēram, sociālās apdrošināšanas maksājumi), līdz ar to, ja tie iepriekš iekļauti naudas plūsmā, fiskālo korekciju veikšanas posmā, tie

jāatskaita no naudas plūsmas. Korekcijas, kas tiek veiktas sociālekonomiskās analīzes ietvaros ir jāpamato ar atsaucēm uz normatīvajiem aktiem un dokumentiem, kas pamato veikto korekciju apjomu.

Šajā izklājlapā obligāti ir jāaizpilda sadaļa “4. Projekta plānotie darbības rezultāti”, kurā tiek norādīta projekta ietvaros izveidotās pārstrādes iekārtas jauda gadā pēc projekta īstenošanas.

Sociālekonomiskās analīzes mērķis ir, veicot trīs veidu korekcijas – fiskālās, ārējo faktoru un no tirgus uz grāmatvedības cenām – papildināt finanšu analīzē sagatavotās naudas plūsmas ar fiskālajiem, tirgus un sociālekonomiskajiem faktoriem, kas ietekmē projekta naudas plūsmas pozīcijas, tai skaitā identificēt kvantitatīvos sociālekonomiskos un finansiālos ieguvumus un zaudējumus, kas rodas īstenojot projektu.

Līdz ar to, sociālekonomiskās analīzes rezultāts ir šādu rādītāju aprēķins:

- $ENPV > 0$, projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos noteikta šī rādītāja minimālā vērtība;
- $ERR >$ ja rādītājs pārsniedz reālo sociālo diskonta likmi, tad projekts ir ekonomiski izdevīgs sabiedrībai;
- B/C – ja rādītājs ir lielāks par 1, tad projekta laikā radītie ieņēmumi un ieguvumi (finansiālie un sociālekonomiskie) pārsniedz izmaksas un zaudējumus (finansiālos un sociālekonomiskos).

2.3.7. DL Nr.7 “Jūtīguma analīze investīciju naudas plūsmai”, DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei” un “DL Nr.9 “Jūtīguma analīze kapitāla naudas plūsmai””

Lai veiktu jutīguma analīzi, abās izklājlapās nepieciešams norādīt citu procentuālo vērtību (novirzi) darba lapas rediģējamajos laukos, kuri atzīmēti ar aizpildīšanai paredzēto lauku

tonējumu .

Jūtīgumu analīzes mērķis ir veikt projekta stabilitātes izpēti un noskaidrot projekta sasniedzamo rezultātu atkarību (jutīgumu) no ietekmējošo parametru svārstībām un to iespējamām izmaiņām. Kritisko mainīgo vērtību atrašanai variet izmantot Excell “Goal seek” funkciju.

Jūtīguma analīzes posms ietver šādus soļus:

- a) Mainīgo identifikācija – šajā posmā tiek identificēti visi svarīgākie mainīgie lielumi un pieņēmumi, kas var ietekmēt projekta sasniedzamos rezultātus, sagrupējot tos atbilstošās klasifikācijas kategorijās;
- b) Savstarpēji saistīto mainīgo izslēgšana – pēc pirmā soļa veikšanas, ir jāpārbauda un jāizslēdz savstarpēji saistīto mainīgo izmantošana projekta aprēķinos, jo tie izraisa dubultu kalkulāciju un var sagrozīt projekta sasniedzamos rezultātus. Piemēram, izmantojot projekta pieņēmumos prognozes darba ražīgumam un vispārējam ražīgumam, pēdējais jau iekļauj sevī pirmo mainīgo, tādēļ jācenšas izmantot pēc iespējas savstarpēji nesaistītus mainīgos, aprēķinos izslēdzot mazāk nozīmīgu mainīgo;

- c) Elastīguma analīze - Elastīguma analīzē procentuāli izmaina izvēlētos projekta mainīgos un novēro, kā tādējādi mainās finanšu un ekonomiskās darbības rādītāji.

Elastīguma analīzes posms	Elastīguma analīzes posma apraksts
- Jūtīgo mainīgo atlase	Mainīgos elastīguma analīzei (<i>elasticity analysis</i>) izvēlas projekta iesniedzējs, pamatojot savu izvēli, ņemot vērā projekta nozares specifiku un attīstības tendences vai veicot kvalitatīvu analīzi vadoties pēc mainīgo elastības pakāpes, novirzot tālākai analīzei mainīgos ar augstu vai vidēju elastību pārbaudei. Ja pastāv šaubas par mainīgo jutīgumu, var veikt elastīguma analīzi visiem projektā ietvertajiem mainīgajiem.
- Jūtīguma definēšana	Par jutīgiem uzskata tos mainīgos, kuru izmaiņas visvairāk ietekmē šādus attiecīgā projekta rādītājus: a) FNPVc; b) FRRc ; c) ENPV; d) ERR; e) B/C. Robežas jutīguma noteikšanai metodikas ietvaros nav stingri definētas. Katra projekta ietvaros jāizvērtē un jānosaka jutīgie mainīgie atbilstoši projekta specifikai (piemēram izvēloties pāris jutīgākos, no visiem pārbaudītajiem mainīgajiem).
- Jūtīguma pārbaude	Procentuāli mainot katra izvēlēta mainīgā vērtību, katrā mainīgā gadījumā ir attiecīgi jāpārrēķina: a) finanšu un ekonomiskā naudas plūsma; b) FNPVc; c) FRRc; d) ENPV; e) ERR; f) B/C.
- Jūtīguma rezultātu apkopošana	No jauna iegūtās projekta sasniedzamo rezultātu vērtības jāsalīdzina ar to sākotnējām vērtībām, izmaiņas (pozitīvas vai negatīvas) pierakstot kā novirzes. Elastības analīžu iegūtos rezultātus apkopo tabulā, atlasot un atzīmējot jutīgus mainīgos.
- Jūtīguma rezultātu attēlošana	Lai vizuāli identificētu izvēlēto mainīgo ietekmi uz projekta sasniedzamiem rezultātiem, jutīguma analīžu rezultātus var attēlot arī grafiski ar izanalizētā projekta rādītāja divdimensiju zīmējumiem vai tornado diagrammu, kurā šī projekta rādītāja vērtību izmaiņu intervāli atkarībā no katra pārbaudītā mainīgā elastības pakāpes, atspoguļoti atsevišķajos dilstošā kārtībā sagrupētajos horizontālajos “stienos”.

- d) Kritisko mainīgo izvēle- šajā posmā tiek noteikti projekta *kritiskie mainīgie*.

IIA posma – jutīguma un risku analīze – prasība	Informācija, kas jāiekļauj PIV IIA sadaļā
- Jutīgo mainīgo kritiskuma pārbaude	<p>Kritiskie mainīgie ir mainīgie, kas tiek izmantoti IIA naudas plūsmas sagatavošanā un kuru vērtības pieaugums vai samazinājums par 1% rada aprēķinātā ENPV pieauguma vai samazinājuma izmaiņas par 1 un vairāk %. Katrā gadījumā apskata:</p> <ol style="list-style-type: none"> FRRc; ENPV; ERR; B/C. <p>Izdara secinājumus vai jutīgā mainīgā izmaiņas ir kritiskas projektam, ja:</p> <ol style="list-style-type: none"> $FRRc \leq$ finanšu likme; $ENPV \leq 0$; $ERR \leq r$ sociālā diskonta likme; $B/C \leq 1$.
- Kritisko mainīgo atlase	<p>Kritiskos mainīgos no jutīgiem mainīgajiem izvēlas norādot izmantoto kritēriju to izvēlei – mainīgie, uz kuru izmaiņām projekta sasniedzamie rezultātu rādītāji ir visjutīgākie, vai kuru izmaiņas var padarīt projektu par nerealizējamu. Katram projektam jānosaka vismaz viens kritiskais mainīgais. Kritiskie mainīgie ir mainīgie, kas tiek izmantoti IIA naudas plūsmas sagatavošanā un kuru vērtības pieaugums vai samazinājums par 1% rada aprēķinātā ENPV pieauguma vai samazinājuma izmaiņas par 1 un vairāk %.</p>
- Pārslēgšanās punktu noteikšana	<p>Kritiskiem mainīgajiem jānosaka pārslēgšanās punktu (<i>switching value</i>) – kritiskās mainīgo vērtības, pie kurām ENPV vērtība ir vienāda ar nulli. Tomēr pastāv gadījumi, kad izvēlēto mainīgā vērtība mainās, bet ENPV vērtība palieks pozitīva, tad tas nozīmē, tad tas nozīmē, ka projekta sekmīga īstenošana netiek apdraudēta (risks ir zems).</p>

e) Scenāriju analīze – šajā posmā jānosagatavo arī dažādi kritisko mainīgo attīstības scenāriju bāzes, kā arī pesimistiskais scenārijs, pamatojoties attiecīgi uz kritisko mainīgo bāzes vērtībām un robežvērtībām katram kritiskajam mainīgajam noteiktā vērtību intervāla ietvaros.

Pesimistiskajā scenārijā nav obligāti jāizmanto katra kritiskā mainīgā pārslēgšanas punkta vērtība, jo tā var atrasties ārpus šī kritiskajam mainīgajam noteiktā vērtību intervāla ietvaram.

IIA posma – jutīguma un risku analīze – prasība	Informācija, kas jāiekļauj PIV IIA sadaļā
Scenāriju analīze	Katrā gadījumā mainoties finanšu un ekonomiskai naudas plūsmai apskata un apkopo tabulā rezultātus: a) FRRc b) ENPV; c) ERR; d) B/C.

2.4. Aprēķinu lapas (AL)

Izklājlapās “Aprēķinu lapas” projektu iesniedzējs datus neievada. Izmaksu – ieguvumu analīzes aprēķinu lapās aprēķini tiek veikti, balstoties uz iepriekšējās izklājlapās ievadītajiem datiem, un iegūtie dati tiek izmantoti turpmākajās (rezultātu) izklājlapās. Šo izklājlapu mērķis ir veikt kontroli.

Izmaksu – ieguvumu analīzē kopumā ir trīs aprēķinu izklājlapas:

- 1) 10. Budžets kopā;
- 2) 11. Alternatīvu analīze;
- 3) 12. Sociālekonomiskās analīzes aprēķins.

2.4.1. AL Nr.10 “Budžets kopā”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.1 “Budžets”. Ja projekta aktivitāšu īstenošanas rezultātā radušies ieņēmumi nepārsniedz uzlabotās infrastruktūras uzturēšanās izdevumus, tad projektam var piešķirt maksimālo KF atbalsta likmi 35%.

2.4.2. AL Nr.9 “Alternatīvu analīze”

Izklājlapā dati tiek iegūti no DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta” un DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”. Šeit tiek savstarpēji salīdzināti abi šie varianti – situācija “ar” un “bez” projekta.

2.4.3. AL Nr.10 “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins”

Izklājlapā dati tiek iegūti no DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi” un RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsmas”. Šeit savstarpēji tiek salīdzināti projekta investīcijas, ieguvumi un zaudējumi ar projekta sociālekonomiskajiem ieguvumiem un zaudējumiem.

2.5. Rezultātu lapa (RL)

Izklājlapās “Rezultātu lapas” projektu iesniedzējs datus neievada, izņemot izklājlapā “RL Nr.14 “Kapitāla naudas plūsma projekta stimulējošās ietekmes novērtēšanai””. Izmaksu – ieguvumu analīzes rezultātu lapās aprēķini tiek veikti, balstoties uz iepriekšējās izklājlapās ievadītajiem datiem, un iegūtie dati tiek izmantoti turpmākajās izklājlapās aprēķinu veikšanai.

Izmaksu – ieguvumu analīzē kopumā ir trīs rezultātu izklājlapas:

- 1) 13. Kapitāla naudas plūsma;
- 2) 14. Kapitāla naudas plūsma projekta stimulējošās ietekmes novērtēšanai;
- 3) 15. Investīciju naudas plūsma;
- 4) 16. Sociālekonomiskā analīze.

2.5.1. RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma”

Izklājlapā dati tiek iegūti no DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja”, RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsma” un PIV Nr.18 “PIV 2.pielikums Finansēšanas plāns”. Šīs izklājlapas mērķis ir diskontēt projekta investīcijas, projekta ietvaros papildus radītās darbības izmaksas un ieņēmumus un aprēķināt finansiālā kapitāla neto tagadnes ienesīguma (FNPV_k) un finanšu iekšējā kapitāla peļņas normas (FRR_k) rādītājus.

2.5.2. RL Nr.14 “Kapitāla naudas plūsma projekta stimulējošās ietekmes novērtēšanai”

Projekta iesniedzējam jāaizpilda rinda Nr. 1.4. “Finansēšanas izmaksas”, ja rodas izdevumu saistīti ar projekta nepieciešamā finansējuma piesaisti.

Izklājlapā dati tiek iegūti no DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja”, DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu” un RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsma. Šīs izklājlapas mērķis ir pierādīt projekta stimulējošo ietekmi, t.i., vai projekts tiktu īstenots pilnībā bez KF līdzfinansējuma. Projekta stimulējošā ietekme tiek pierādīta, ja, īstenojot projektu pilnībā ar projekta iesniedzējam pieejamiem finanšu resursiem (ieskaitot aizņēmumu) projekta finansiālā kapitāla neto tagadnes ienesīguma (FNPV_k) un finanšu iekšējā kapitāla peļņas normas (FRR_k) rādītāji ir mazāki kā izklājlapā “RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma” aprēķinātiem finansiālā kapitāla neto tagadnes ienesīguma (FNPV_k) un finanšu iekšējā kapitāla peļņas normas (FRR_k) rādītājiem.

Šīs izklājlapas mērķis ir diskontēt projekta investīcijas, projekta ietvaros papildus radītās darbības izmaksas un ieņēmumus un aprēķināt finansiālā kapitāla neto tagadnes ienesīguma (FNPV_k) un finanšu iekšējā kapitāla peļņas normas (FRR_k) rādītājus.

2.5.3. RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsma”

Izklājlapā dati tiek iegūti no DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu” un AL Nr.11 “Alternatīvu analīze”. Šīs izklājlapas mērķis ir diskontēt projekta ieņēmumus, izmaksas un investīcijas un aprēķināt finansiālā investīciju neto tagadnes ienesīguma (FNPV_c), finanšu iekšējā investīciju peļņas normas (FRR_c), neto ieņēmumu (DNR),

finansējuma deficīta likmes (R) rādītājus. Līdz ar to šajā izklājlappā var redzēt, vai projekts ir “ieņēmumu gūstošs” vai “ieņēmumu negūstošs” projekts.

Balstoties uz iegūtajiem datiem izklājlappā RL Nr.15 “Investīciju naudas plūsma” tiek aprēķināts:

- projekta attiecināmās izmaksas;
- lēmuma summa;
- KF finansējuma apmērs. Ja projekts ir “Ieņēmumus negūstošs projekts”, tad projektam var piešķirt maksimālo KF atbalsta likmi 35%.

2.5.3. RL Nr.16 “Sociālekonomiskā analīze”

Izklājlappā dati tiek iegūti no DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”, DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”, DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi”, DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei” un AL Nr.12 “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins”. RL Nr.16 “Sociālekonomiskā analīze” mērķis ir diskontēt aprēķinātos sociālekonomisko ieguvumus, zaudējumus un investīciju naudas plūsmu. Tā rezultātā tiek aprēķināti ekonomiskā neto pašreizējā vērtības (ENPV), ekonomiskā ienesīguma vērtības (ERR) un ieguvumu un izmaksu attiecības (B/C) rādītāji.

Līdz ar to, sociālekonomiskās analīzes rezultāts ir šādu rādītāju aprēķins:

- ENPV > 0, projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos noteikta šī rādītāja minimālā vērtība;
- ERR > ja rādītājs pārsniedz reālo sociālo diskonta likmi, tad projekts ir ekonomiski izdevīgs sabiedrībai;
- B/C – ja rādītājs ir lielāks par 1, tad projekta laikā radītie ieņēmumi un ieguvumi (finansiālie un sociālekonomiskie) pārsniedz izmaksas un zaudējumus (finansiālos un sociālekonomiskos).

2.6. Nr.17 “Projekta izmaksu un kritēriju kontroles lapa”

Izklājlapā projekta iesniedzējs datus neievada. Izmaksu – ieguvumu analīzes šajā izklājlapā aprēķini tiek veikti, balstoties uz iepriekšējās izklājlapās ievadītajiem datiem. Šīs izklājlapas mērķis ir ļaut projekta iesniedzējam:

- 1) ieraudzīt izmaksu un ieguvumu analīzes galvenos rezultātus;
- 2) pārbaudīt, vai izpildās visi projekta ierobežojošie izmaksu rādītāji.

Gadījumā, ja kāds no kritērijiem neizpilda minimālās prasības, tad atbilstošajam kritērijam pretī parādās ieraksts “Kritērijs neizpildās”. Savukārt, ja kādam no kritērijiem nevar aprēķināt rezultātu, tad nepieciešams pārliecināties par datu pareizu ievadi.

2.7. Projekta iesnieguma veidlapas (PIV)

Izmaksu – ieguvumu analīzē kopumā ir divas PIV veidlapas:

- 1) PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns”;
- 2) PIV 4.pielikums “Finanšu analīze”.

2.7.1. PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns”

Izklājlappā dati netiek ievadīti. PIV 2.pielikuma mērķis ir aprēķināt pa gadiem projekta attiecināmās un neattiecināmās izmaksas un to finansējuma avotus. Aile “Projekta iesniedzēja finansējums” sevī ietver gan projekta finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu, gan citus finansējuma avotus, izņemto KF finansējumu.

2.7.2. PIV 4.pielikums “Finanšu analīze”

Izklājlappā dati netiek ievadīti. PIV 4.pielikums “Finanšu analīze” mērķis ir aprēķināt galvenos rādītājus atbilstoši, kuriem nosaka projekta atbilstību MK noteikumos izvirzītajiem finanšu kritērijiem.